AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMİN İNKİŞAFI FONDU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun 2014-cü ilin əsas qrant müsabiqəsi çərçivəsində təqdim olunmuş kompleks elmi-tədqiqat proqramlarının (EİF-2014-9(24)-KETPL) qalibi olmuş layihənin yerinə yetirilməsi üzrə

YEKUN ELMİ-TEXNİKİ HESABAT

Layihənin adı: **Naxçıvan ədəbi mühitinin kompleks tədqiqi: folklor, dialekt və toponimlər**
Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: **Quliyev Əbülfəz Aman oğlu**
Qrantın məbləği: **80 000 manat**
Layihənin nömrəsi: **EİF-KETPL-2-2015-1(25)-56/55/5-M-50**
Müqavilənin imzalanma tarixi: **27 aprel 2017-ci il**
Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: **12 ay**
Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): **01 may 2017-ci il – 01 may 2018-ci il**
Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır
Diqqət! Uyğun məlumat olmadığı təqdirdə müvafiq bölmə boş buraxılır

Hesabatda aşağıdakı məsələlər işıqlandırılmalıdır:

1	Layihənin həyata keçirilməsi üzrə yerinə yetirilmiş işlər, istifadə olunmuş üsul və yanaşmalar
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər, qəsəbə və kəndlərində elmi ekspedisiyalar təşkil olunmuş, folklor, dialektoloji və onomastik materiallar toplanmış sistemləşdirilmiş, müasir elmi prinsiplər əsasında tədqiqata cəlb olunmuş, tədqiqatın nəticəsi olan kitab və məqalələr xerici və respublika jurnallarında nəşr etdirilmişdir. Layihə çərçivəsində dərc olunan məqalələrdə sistemli təhlil və strukturalist yanaşma metodlarından istifadə olunmuşdur.
2	Layihənin həyata keçirilməsi üzrə planda nəzərdə tutulmuş işlərin yerinə yetirilmə dərəcəsi (faizlə qiymətləndirməli)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində nəzərdə tutulmuş işlər 100 faiz səviyyəsində yerinə yetirilmişdir. Belə ki, lahihə çərçivəsində 1 monoqrafiya, 1 kitab, 6-sı xaricdə məqalə, 16-sı respublikada yerli məqalə nəşr

	olunmuşdur.
3	Hesabat dövründə alınmış **elmi nəticələr** (onların yenilik dərəcəsi, elmi və təcrübi əhəmiyyəti, nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr aydın şəkildə göstərilməlidir)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində elmi ekspedisiyalar təşkil olunmuş, tam yeni materiallar toplanmış, sistemləşdirilmiş, yeni elmi prinsiplər əsasında tədqiqata cəlb olunmuşdur. Əldə olunan materiallar ümumtürk arealında müqayisəli şəkildə tədqiq olunmuş, nəticələr xarici və respublika mətbuatında dərc olunmuşdur. Layihə şərçivəsində nəşr olunan 1 monoqrafiya, 1 kitab, 5-i xaricdə olmaqla 20 məqalə Naxçıvanla bağlı tədqiqatlarda əsas elmi baza rolunu oynamaq iqtidarındadır. Layihə çərçivəsində əldə olunan material və nəticələrdən iki istiqamətdə istifadə etmək olar: 1. Layihə çərçivəsində çap olunmuş kitab və məqalələrdən Naxçıvanı öyrənən tədqiqatlarda elmi mənbə kimi istifadə etmək olar, yaxud da Universitetlərdə Naxçıvanla bağlı seçmə fənlərdə çap materiallarından yararlanıla bilər; 2. Layihə çərçivəsində təşkil olunan ekspedisiyalar nəticəsində əldə olunan folklor, dialekt və tomonomik materiallar müvafiq istiqamətdə Naxçıvanla bağlı aparılan tədqiqatlarda yararlanıla bilər.
4	Layihə üzrə **elmi nəşrlər** (elmi jurnallarda məqalələr, monoqrafiyalar, icmallar, konfrans materiallarında məqalələr, tezislər) (dərc olunmuş, çapa qəbul olunmuş və çapa göndərilmişləri ayrılıqda qeyd etməklə, uyğun məlumat - jurnalın adı, nömrəsi, cildi, səhifələri, nəşriyyat, indeksi, İmpact Factor, həmmüəlliflər və s. bunun kimi məlumatlar - ciddi şəkildə dəqiq olaraq göstərilməlidir) *(surətlərini kağız üzərində və CD şəklində əlavə etməli!)*
	(burada doldurmalı) *Layihə çərçivəsində çap olunmuş monoqrafiya və kitablar* 1. (monoqrafiya) Ramiz Qasımov. Azərbaycan ədəbiyyatında milli düşüncə konsepsiyası və Azərbaycançılıq ideologiyası. Bakı: Elm və təhsil, 2017, 192 s. 2. (kitab) Əbülfəz Quliyev, Nuray Əliyeva. Naxçıvan dialekt və şivələrinin lüğəti. Naxçıvan: Əcəmi NPB, 2017, 296 s. Layihə çərçivəsində çap olunmuş məqalələr 3. (Məqalə) Firudin Rzayev. Этноойконимы, связанные до Н.Э. С именами АС, Нахар и Турукки, живущих в Нахчыване. Актуальные проблемы. 2017, N 7,c 40-45. 4. (Məqalə) Əbülfəz Quliyev. Prof. M.Təhmasibin həyat və yaradıcılığının ümumi mənzərəsi. AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun “Axtarışlar” jurnalı. Naxçıvan: 2017. N 2,s9-15. 5. (Məqalə) Ramiz Qasımov. Əziz Şərif irsində ədəbiyyatşünaslıq məsələləri. AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun “Axtarışlar” jurnalı. Naxçıvan: 2017. N 2,s 41-47. 6. (Məqalə) Əli Həşimov. Naxçıvan nəsrində mövzu axtarışları(1960-90). AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun “Axtarışlar” jurnalı. Naxçıvan: 2017. N 2,s 47-53. 7. (Məqalə) Nuray Əliyeva. Naxçıvan dialekt və şivələrindəki bəzi dialektizmlərin tarixi haqqında. AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun “Axtarışlar” jurnalı. Naxçıvan: 2017. N 2,s 81-85. 8. (Məqalə) Rəşad Zülfüqarov. Azərbaycan dilinin Ordubad dialekti və Culfa şivələrində işlənən bəzi leksik vahidlər haqqında. AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun “Axtarışlar” jurnalı. Naxçıvan: 2017. N 2,s 85-89. 9. İsmail Hacıyev, Ebülfez Guliyev. 12 yüzyıl Büyük Türk Mimarı Acemi Ebubekr Sanatında Tasvir Motifleri. Bilimsel eksen. 2017./21 10. Али Гашимов. Историческая повесть в Нахчыванской литературной среды. «Научные горизонт» 2017/4

	11. Əli Həşimov. Naxçıvan ədəbi mühitində tarixi nəsr. "Axtarışlar", 2017/4 12. Rəşad Zülfüqarov. "О терминах, связанных с молотьбой и жатвой в Ордубадском диалекте и Джульфинском говоре". «Научные горизонт» 13. . Rəşad Zülfüqarov. Azərbaycan dilinin Ordubad dialekti və Culfa şivələrində işlənən bəzi leksik vahidlər haqqında adlı məqaləsi "Naxçıvan" Universitetinin "Xəbərlər", 2017/3 14. 6.Нурай Алиева. О происхождении некоторых диалектизмов в Нахчыванских диалектах и говорах. Актуалные проблемы 2018, /1(январь) 15. Ramiz Qasımov.XI əsrdə Naxçıvanda ədəbi mühit: Qətran Təbrizi və Əsədi Tusi. "Axtarışlar". 2017/4. 16. Əkrəm Hüseynzadə. Naxçıvandan toplanmış folklor mətnlərində duzla bağlı inamlar. "Axtarışlar", 2017/4 17. Firudin Rzayev. Naxçıvanda m.ö. yaşamış Bulqar-Bolqar prototürkləri ilə bağlı etnooykonimlər."Axtarışlar". 2017/4 18. Əkrəm Hüseynzadə. "Pğuznamə"lərdə Naxçıvan mühiti. ."Axtarışlar". 2018/1, s. 9-15 19. Ramiz Qasımov. Görkəmli tənqidi realist ədib Cəlil Məmmədquluzadə yaradıcılığında Sokrat və Sokrat metodu. "Axtarışlar", 2018/1, s. 40-47 20. Əli Həşimov. Mirzə İbrahimovun "Fırtına quşu" povestində şəxsiyyət və sosial-siyasi gerçəklik problemi. "Axtarışlar", 2018/1, s. 47-51 21. Əbülfəz Quliyev. Naxçıvan elmi-ədəbi mühiti Yusif Seyidovun araşdırmalarında. "Axtarışlar", 2018/1, s. 65-70 22. Firudin Rzayev. Naxçıvan memarlıq abidələrində prototürk mifi və damğa işarələri. "Axtarışlar", 2018/1, s. 70-76 23. Nuray Əliyeva. Naxçıvan dialekt və şivələrində omonimlərin leksik-semantik xüsusiyyətləri. "Axtarışlar", 2018/1, s. 76-81 24. Firudin Rzayev. Kangars in ancient sources and their traces in Nakhchivan// Turkish studies/ Youmal Russian Studies in Literature(Publishher:Taylor Fransis) in Volume 19, 2018, İssue 3. **Qeyd edək ki ümumilikdə layihə çərçivəasində il ərzində 24 elmi əsər xaricdə və respublikada dərc olunmuşdur ki, bunlardan biri respublikada olmaqla monoqrafiya, respublikada olmaqla 1-i kitab, 6-sı xaricdə məqalə, 16-sı respublikada olmaqla müxtəlif jurnallarda çıxan məqlədir.**
5	İxtira və patentlər, səmərələşdirici təkliflər
	(burada doldurmalı)
6	Layihə üzrə ezamiyyətlər (ezamiyyə baş tutmuş təşkilatın adı, şəhər və ölkə, ezamiyyə tarixləri, həmçinin ezamiyyə vaxtı baş tutmuş müzakirələr, görüşlər, seminarlarda çıxışlar və s. dəqiq göstərilməlidir)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində iki dəfə Bakı şəhərinə layihə rəhbəri Əbülfəz Quliyev ezam olunmuşdur. 1. 2017-ci ilin noyabr ayı 2. 2018-ci ilin may ayı
7	Layihə üzrə elmi ekspedisiyalarda iştirak (əgər varsa)
	(burada doldurmalı) *Layihə çərçivəsində elmi ekspedisiyalarda iştirak edilmişdir. Ekspedisiyalarda Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər, qəsəbə və kəndlərində ekspedisiyalarda olunmuşdur.* Birinci rübdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonu (Rayonun özü, Dəstə, Xanağa, Pəzməri, Vənənd kəndləri), Culfa rayonu (Rayonun özü- 2 dəfə, Ərəfsə, Ləkətağ, Boyəhməd, Milax, Teyvaz, Yaycı, Dizə kəndləri), Şərur rayonu (Rayon mərkəzi, Püsyan, Tənənəm, Xanlıqlar, Çərçiboğan, Yaycı, Dərvişlər kəndləri), Şahbuz rayonu (Rayon mərkəzi, Biçənək, Daylaqlı, Remeşin, Külüs, Keçili, Kolanı kəndləri), Babək rayonu (Rayon mərkəzi, Məzrə, Xəlilli, Sirab, Cəhri kəndləri) şəhər, qəsəbə və kəndlərinə həftədə

	bir dəfə olmaqla ekspedisiyalar təşkil olunmuş, Naxçıvanın folklor mühiti, onomastik vahidləri, dialekt və şivələri toplanmışdır. İkinci rübdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonu (Kotan, Gənzə, Üstüpü, Əndəmic, Dırnıs), Culfa rayonu (Qazançı, Xanəgah, Göydərə, Saltaq, Qızılca), Şərur rayonu (Rayonun özü- 2 dəfə, Axura, Aralıq, Düdəngə, Dan yeri, Tumaslı, Ələhi, Qarxun, Arbatan, Cəlilkənd, Mahmudkənd), Şahbuz rayonu (Nursu, Qarababa, Ayrınc, Ağbulaq, Yuxarı qışlaq, Gömür, Aşağı qışlaq), Babək rayonu (Aşağı Buzqov, Yuxarı Buzqov, Zeynəddin, Yarımca, Nəzərabad, Məmmədrza Dizə, Qahab, Kərimbəyli) şəhər, qəsəbə və kəndlərinə həftədə bir dəfə olmaqla ekspedisiyalar təşkil olunmuş, Naxçıvanın folkloru, dialekt və şivələri, onomastik vahidləri toplanmışdır. Layihə çərçivəsində üçüncü rübdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonu (Kotan, Gənzə, Üstüpü, Əndəmic, Dırnıs, Pəzməri, Vənənd, Əndəmic, Kələki), Culfa rayonu (Qazançı, Xanəgah, Göydərə, Saltaq, Qızılca, Yaycı, Dizə, Gülüstan, Bənənyar, Əbrəqunus), Şərur rayonu (Rayonun özü- 2 dəfə, Axura, Aralıq, Düdəngə, Dan yeri, Tumaslı, Ələhi, Qarxun, Arbatan, Cəlilkənd, Mahmudkənd, Tənənəm), Şahbuz rayonu (Nursu, Qarababa, Ayrınc, Ağbulaq, Yuxarı qışlaq, Gömür, Aşağı qışlaq, Badamlı), Babək rayonu (Aşağı Buzqov, Yuxarı Buzqov, Zeynəddin, Yarımca, Nəzərabad, Məmmədrza Dizə, Qahab, Kərimbəyli, Sirab) şəhər, qəsəbə və kəndlərinə həftədə bir dəfə olmaqla ekspedisiyalar təşkil olunmuş, Naxçıvanın folkloru, dialekt və şivələri, onomastik vahidləri toplanmışdır.
8	Layihə üzrə digər tədbirlərdə iştirak
	(burada doldurmalı) Layihə rəhbəri və icraçıları hər ayın son həftəsinin beşinci günü birlikdə toplanmış materialları müzakirə edir, dəyərləndirir, variantları ilə istər folklor, dialekt və onomastik vahidləri sistemləşdirir, Naxçıvan televiziyasında, radiosunda mütəmadi olaraq yeni məlumatlarla əlaqədar çıxışlar edir, AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun Elmi Şurasında elmi seminar mövzuları müəyyənləşdirmişdir. Naxçıvanın yetirməsi olan görkəmli simalardan biri- Baba Nemətullah Naxçıvani ilə bağlı dəyirmi masa təşkil olunmuş, müzakirələr aparılmışdır. “Baba Nemətullah Naxçıvani: taleyi və sənəti” məqalələr toplusunun nəşr olunması nəzərdə tutulmuşdur. Layihə çərçivəsində nəşr olunmuş Əbülfəz Qliyevlə Nuray Əliyevanın “Naxçıvan dialekt və şivələrinin lüğəti” kitabının və layihə üzvü Ramiz Qasımovun monoqrafiyasının təqdimat mərasimi AMEA Naxçıvan Bölməsinin Elmi kitabxanası ilə birgə təşkil olunmuş, layihə icraçısı Firudin Rzayev və Əli Həşimov monoqrafiya və kitab haqqında geniş, dolğun məruzə etmişdir, həmçinin Naxçıvan televiziyasında yeni nəşrlər rublikasında kitab təqdim olunmuş, layihə çərçivəsində məqalələrin nəşr olunduğu İnstitutun “Axtarışlar” jurnalının da yeni nəşrlər çərçivəsində təqdimatı olmuşdur.
9	Layihə mövzusu üzrə elmi məruzələr (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s. çıxışlar) (məlumat tam şəkildə göstərilməlidir: a) məruzənin növü: plenar, dəvətli, şifahi və ya divar məruzəsi; b) tədbirin kateqoriyası: ölkədaxili, regional, beynəlxalq)
	(burada doldurmalı) Layihə icraçısı R.A.Qasımovun layihəyə uyğun olaraq hazırladığı elmi məruzəsi İnstitutun Elmi Şurasının 27 oktyabr 2017 tarixli iclasında dinlənilmişdir. Layihə icraçısı N.Y.Əliyevanın layihəyə uyğun olaraq hazırladığı elmi məruzəsi İnstitutun Elmi Şurasının 26 dekabr 2017 tarixli iclasında dinlənilmişdir. Layihə icraçısı Ə.H.Həşimovun layihəyə uyğun olaraq hazırladığı elmi məruzəsi İnstitutun Elmi Şurasının 18 yanvar 2018 tarixli iclasında dinlənilmişdir.
10	Layihə üzrə əldə olunmuş cihaz, avadanlıq və qurğular, mal və materiallar, komplektləşdirmə məmulatları
	(burada doldurmalı)

11	Yerli həmkarlarla əlaqələr
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində müvafiq ixtisaslı şəxslərlə, eləcə də qurumlarla əlaqələrin qurulması istiqamətində müəyyən addımlar atılmışdır. Bu istiqamətdə AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu ilə AMEA Naxçıvan Bölməsi arasında əməkdaşlıq haqqında müqavilə bağlanmışdır ki, 4 maddədən ibarət olan müqavilədə öhdəliklər 5 maddədə öz əksini tapmışdır. Müqavilə imzalandığı gündən əməkdaşlıq barədə müəyyən işlər görülmüş, daha çox institutun dialektologiya şöbəsi ilə işlər intensiv şəkildə qurulmuş, xüsusilə "Azərbaycan dilinin Naxçıvan dialektoloji atlası"nın hazırlanmasın, təkmilləşdirilmiş nəşrdə birgə əməkdaşlıq səmərəli nəticəsini göstərmiş, layihə çərçivəsində toplanmış materialların birgə işlənməsi istiqamətində də müəyyən addımlar atılmışdır.
12	Xarici həmkarlarla əlaqələr
	(burada doldurmalı)
13	Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı (əgər varsa)
	(burada doldurmalı) Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı işi layihədə nəzərdə tutulmasa da layihənin yerinə yetirildiyi AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunda Bölmə rəhbərliyi səviyyəsində institutta yeni işə cəlb olunan əməkdaşlara diqqət ayrılmış, onların Naxçıvanın folklor, dialkt və toponomik sistemini öyrənən ixtisaslı kadr kimi yetişməsi istiqamətində işlər görülmüş, elmi ekspedisiyalarda instituta yeni işə cəlb olunan elmi əməkdaşları da cəlb edərək onların da çöl materiallarının toplanması prosesində təcrübələrinin yaranması istiqamətində iş aparılmış, onomastika, folklor sahəsində ixtisaslı kadr kimi yeni əməkdaşların yetişməsi sahəsində uğurlu iş aparılmışdır.
14	Sərgilərdə iştirak (əgər baş tutubsa)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində elmi-kütləvi, ictimai-siyasi xarakterli Respublika və Muxtar Reskublika səviyyəli tədbirlərdə iştiraka üstünlük verildiyindən sərgilərdə iştirak və bu kateqoriyalı tədbirlərdə iştirak edilməmişdir.
15	Təcrübəartırmada iştirak və təcrübə mübadiləsi (əgər baş tutubsa)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində bu istiqamətdə işlərin görülməsi nəzərdə tutulmadığından bu istiqamətdə fəaliyyət olmamışdır.
16	Layihə mövzusu ilə bağlı elmi-kütləvi nəşrlər, kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlar, yeni yaradılmış internet səhifələri və s. (məlumatı tam şəkildə göstərilməlidir)
	(burada doldurmalı) Layihə çərçivəsində nəşr olunmuş Əbülfəz Qliyevlə Nuray Əliyevanın "Naxçıvan dialekt və şivələrinin lüğəti" kitabının və layihə üzvü Ramiz Qasımovun monoqrafiyasının təqdimat mərasimi AMEA Naxçıvan Bölməsinin Elmi kitabxanası ilə birgə təşkil olunmuş, layihə icraçısı Firudin Rzayev və Əli Həşimov monoqrafiya və kitab haqqında geniş, dolğun məruzə etmişdir, həmçinin Naxçıvan televiziyasında yeni nəşrlər rublikasında kitab təqdim olunmuş, layihə çərçivəsində məqalələrin nəşr olunduğu İnstitutun "Axtarışlar" jurnalının da yeni nəşrlər çərçivəsində təqdimatı olmuşdur. Elcə də layihə müddətində mövzu ilə bağlı olaraq layihənin rəhbəri Əbülfəz Quliyevin, üzvlər Əli Həşimovun, Ramiz Qasımovun, Firudin Rzayevin, Nuray Əliyevanın, Əkrəm Hüseynzadənin, Rəşad Zülfüqarovun mütəmadi olaraq yerli radio və televiziyada çıxışları, maarifləndirici söhbətləri olmuşdur. Layihə üzvü Əli Həşimov və Ramiz Qasımov Naxçıvan Tele4viziyasında müəllifi olduqları verilişlərdə

(ayda iki dəfə) mütəmadi olaraq layihə çərçivəsində əldə olunan elmi nəticələrin müzakirəsi məqsədi ilə digər layihə üzvləri ilə birgə dəyirmi masalar təşkil etmiş, Naxçıvan folkloru, dialekt və şivələri, eləcə də toponomik sistemi ilə bağlı toplanmış yeni materialları geniş elmi ictimaiyyətə çatdırmışlar.

SİFARİŞÇİ:
Elmin İnkişafı Fondu

Aparıcı məsləhətçi
Həsənli Günay Xudayət qızı

____
(imza)
“ __” _________ 201_-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri
Quliyev Əbülfəz Aman oğlu

____
(imza)
“ __” _________ 201_-ci il